

Izgradnja temeljnog nazivlja u antropologiji ANTRONA

Izvori i terminološka načela

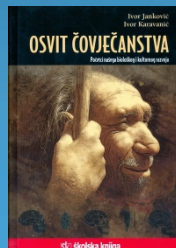
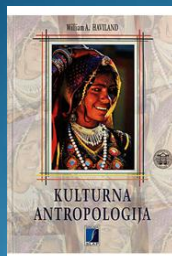
Ana Perinić Lewis

Godišnja skupština Hrvatskog antropološkog društva
20. veljače 2012.

1

Udžbenici i priručnici na hrvatskom jeziku

2

13 priručnika PRAKTIKUMA BIOLOŠKE ANTROPOLOGIJE (1975. – 1989.)

3

Nazivlje ili terminologija – sustav naziva koji se upotrebljava u određenom znanstvenom, tehničkom i umjetničkom području. (Hudeček i Mihaljević 2010: 9)

Novi nazivi mogu nastati:

- hrvatskom tvorbom
- prihvaćanjem internacionalizama latinskog i grčkoga porijekla
- prihvaćanjem stranih naziva
- terminologizacijom
- reterminologizacijom
- povezivanjem riječi u sveze

4

Temeljna terminološka načela

1. **Domaće riječi** imaju prednost pred stranim riječima.
adaptacija → prilagodba; **konsangvinitet** → krvno srodstvo
2. Nazivi **latinskoga i grčkoga podrijetla** imaju prednost pred nazivima preuzetim iz engleskoga, francuskoga, njemačkoga itd.
pilot-istraživanje → eksperimentalno istraživanje
3. **Prošireniji i korisnicima prihvatljiviji naziv** ima prednost pred manje proširenim.
analiza diskurza (**raščlamba diskurza**)

5

4. **Naziv** mora biti **usklađen** s fonološkim, morfološkim, tvorbenim i sintaktičkim sustavom hrvatskoga standardnog jezika

genski < gen

genetički < genetika

genetski < geneza

5. **Kraći nazivi** imaju prednost pred duljim.

praćenje nasljeđivanja gena > gensko praćenje; SNP – jednonukleotidni polimorfizam

6. Naziv od kojeg se lakše tvore tvorenice ima prednost pred onime od kojega se ne mogu tvoriti tvorenice.

6

7. Treba izbjegavati da naziv unutar istoga terminološkoga sustava ima više značenja.

8. Nazive se ne smije bez valjana razloga mijenjati.

AIDS, SIDA (**kopnica**)

9. Naziv ima prednost pred drugim istoznačnim nazivima ako odgovara pojmu kojemu je pridružen i odražava svoje mjesto u pojmovnome sustavu.

7

Zapis svakoga naziva u Bazi STRUNA može sadržavati :

1. naziv na hrvatskome jeziku	11. podređene nazive
2. jezičnu odrednicu	12. simbol
3. skraćeni oblik naziva	13. jednadžbu
4. definiciju	14. formulu
5. kontekst	15. poveznicu
6. predloženi naziv (IHJJ)	16. napomenu
7. istoznačnice (sinonime)	17. priručnik
8. istovrijednice (ekvivalente)
tj. nazive na stranim jezicima	18. razredbu (znanstveno polje i
grane te projekt kojemu naziv
pripada)
9. suprotnicu (antonim)	19. vrela (naziva, definicije i
konteksta)
10. kratice na hrvatskome i/ili
stranome jeziku	

8

Problemi pri radu na ANTRONI

- ethnography (etnografija) : 1) skup metoda; 2) etnografski opis, tekst
- stutter product – stater produkti; mucajući produkti
- midden – odlagalište, smetlište, bunjište

9

lovci sakupljači/ lovci skupljači:

Naziv:

- **collectors** – sabirači – strategija opstanka temelji se na logistički organiziranom prikupljanju (lovu, ribolovu i sakupljanju biljaka) hrane iz divljih izvora, na prostorima velike sezonske raznolikosti.
- **foragers** – sakupljači/skupljači – strategija opstanka temeljena na svakodnevnom prikupljanju (lovu, ribolovu i sakupljanju biljaka) hrane iz divljih izvora.

10

pleme

Definicija:

- rodovska zajednica uža od naroda...
- politička jedinica...
- oblik društvene organizacije...
- društvena jedinica...

11

gaze

Naziv:

- promatranje
- motrenje
- zurenje
- motrište

Definicija:

čin pažljiva gledanja povezan s osjećajem želje

12

Hvala na pozornosti!